

VAIKŲ TEISĖS IR PAREIGOS

mokytoja ekspertė
Nijolė Miliauskaitė
2023

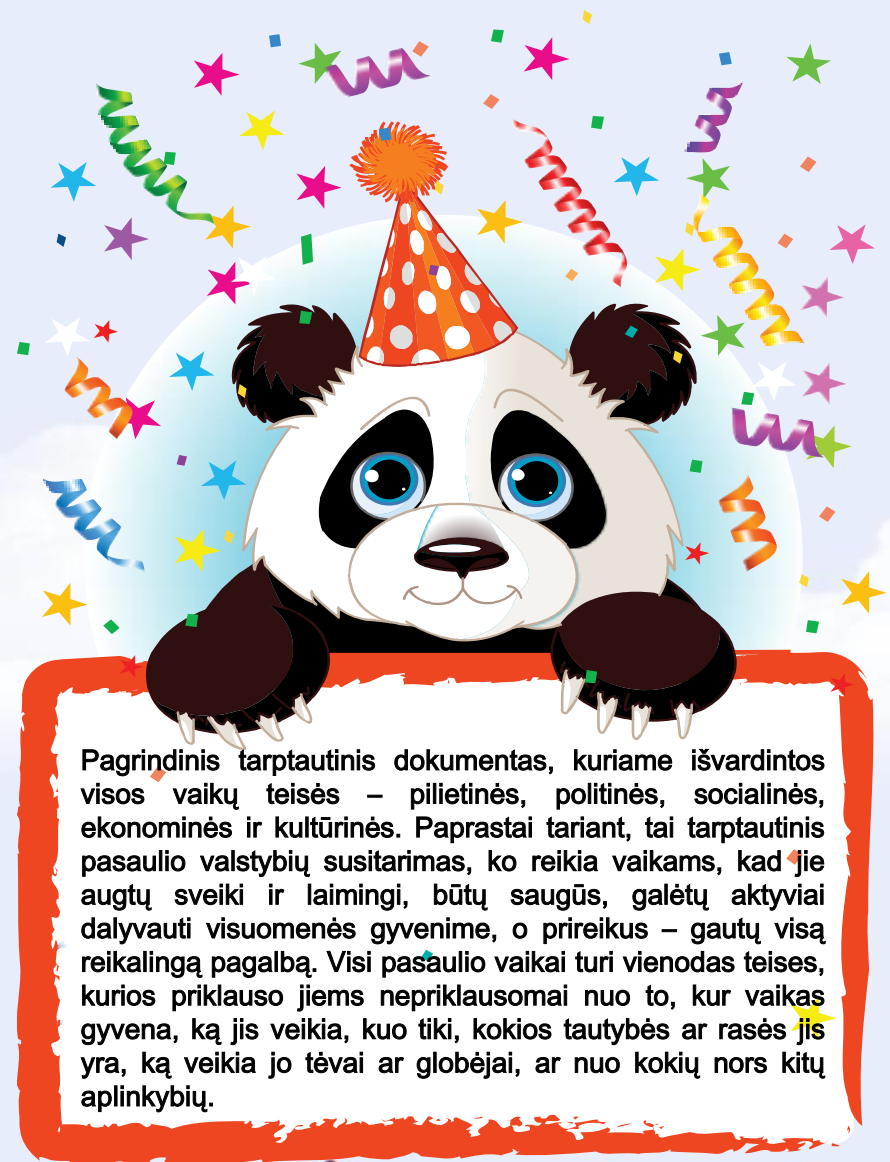

Kaip ir kiekvienas žmogus, vaikas turi socialines, politines, pilietines, ekonomines ir kultūrinės teises, kurios apibūdina, kokių sąlygų reikia vaikui, kad jis augtų sveikas, laimingas, saugioje ir jo poreikius atitinkančioje aplinkoje, turėtų tinkamas sąlygas aktyviai dalyvauti savo valstybės ir pasaulio gyvenime, o prireikus – gautų jam reikalingą pagalbą ir paramą. Vaiko teisės apima vaiko teisę į išlikimą ir gyvenimą; į vaiko visapusišką ir pilnutinį vystymąsi; į apsaugą nuo visų smurto formų, teisę išreikšti savo nuomonę ir būti išgirstam, dalyvauti priimant svarbius sprendimus. Taip pat, vaiko teisės reiškia, kad vaikas turi būti gerbiamas lygiai taip pat kaip ir suaugęs asmuo, kad vaikas yra savarankiškas žmogus, kuriam priklauso tokios pat teisės kaip ir suaugusiam, tik jam reikia tam tikros suaugusiųjų pagalbos ir papildomos apsaugos dėl to, kad vaikas auga ir vystosi.

KAS YRA
JUNGTINIŲ TAUTŲ VAIKO
TEISIŲ KONVENCIJA?

Pagrindinis tarptautinis dokumentas, kuriame išvardintos visos vaikų teisės – pilietinės, politinės, socialinės, ekonominės ir kultūrinės. Paprastai tariant, tai tarptautinis pasaulio valstybių susitarimas, ko reikia vaikams, kad jie augtų sveiki ir laimingi, būtų saugūs, galėtų aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, o prireikus – gautų visą reikalingą pagalbą. Visi pasaulio vaikai turi vienodas teises, kurios priklauso jiems nepriklausomai nuo to, kur vaikas gyvena, ką jis veikia, kuo tiki, kokios tautybės ar rasės jis yra, ką veikia jo tėvai ar globėjai, ar nuo kokių nors kitų aplinkybių.

**Keliose pasaulio valstybėse
galioja šis dokumentas?**

Net 193.

Kodėl vaiko teisės yra svarbios?

Vaiko teisės ir Vaiko teisių konvencija užtikrina, kad atsižvelgiant į tai, kad vaikas auga ir vystosi, jo apsaugai ir priežiūrai būtų skiriamas ypatingas dėmesys. Taip pat, Vaiko teisių konvencija įpareigoja valstybes skirti visus savo turimus išteklius tam, kad būtų užtikrinta vaikystės apsauga, tinkamos sąlygos vaikų gerovei. Vaiko teisės ir Vaiko teisių konvencija – tai aiškios gairės valstybėms, ką konkrečiai jos turi padaryti, kad užtikrintų tinkamas sąlygas vaikams gyventi ir augti. Tai yra aiškus pripažinimas, kad kiekvienas vaikas, nepriklausomai nuo jokių skirtumų ar ypatumų, yra svarbus, reikšmingas, turi teisę į geriausias įmanomas gyvenimo sąlygas bei reikalingą paramą. Tuo pačiu, Vaiko teisių konvencija pripažįsta šeimos svarbą vaiko gyvenime. Konvencijoje nurodoma, kad valstybės privalo gerbti tėvus ar kitus vaiku besirūpinančius asmenis ir jų teises, taip pat tėvų pasirinkimą vienaip ar kitaip auklėti vaiką, jei tai nepažeidžia geriausių vaiko interesų.

Ar vaiko teisės reiškia, kad galiu daryti, ką noriu?

Ne. Vaiko teisės ir Vaiko teisių konvencija – tai nėra leidimas vaikui elgtis taip, kaip jis nori, pvz., sukeliant grėsmę sau ar aplinkiniams, žeminant ar kokiu nors būdu skriaudžiant kitą asmenį, nesvarbu, ar tai būtų vaikas, ar suaugęs asmuo. Tai taip pat nėra leidimas nesilaikyti namų/šeimos ar mokykloje, kitose aplinkose galiojančių taisyklių. Nėra nei vienos vaiko teisės, kuri leidžia vaikams pvz., grubiai kalbėtis su tėvais ar mokytojais, skaudinti ar smurtauti prieš kitus vaikus bei suaugusius, nesimokyti ar nesitvarkyti namuose, ar pan. Turime atsiminti, kad kiekvienas šalia mūsų esantis žmogus – tiek vaikas, tiek suaugęs, nesvarbu, kas jis būtų – taip pat turi tokias pačias teises, ir mūsų teisės veikia tik tiek, kiek nepažeidžiame kito žmogaus teisių ir laisvių. Todėl turime elgtis pagarbiai, sąžiningai, atsakingai, nenaudoti smurto.

Visi vaikai gimsta turėdami vienodas teises – nesvarbu, kur jie gyventų, kokie būtų. Supažindinkime vaikus su jų teisėmis ir pareigomis, nes teisės ir pareigos - tai lyg du vienos poros batai: abu vienodai reikalingi.

Teisė – tai suteikta galimybė kuo nors naudotis.

Pareiga – tai darbai, dalykai, kuriuos reikia atlikti.

Mes turime teisę mokytis...

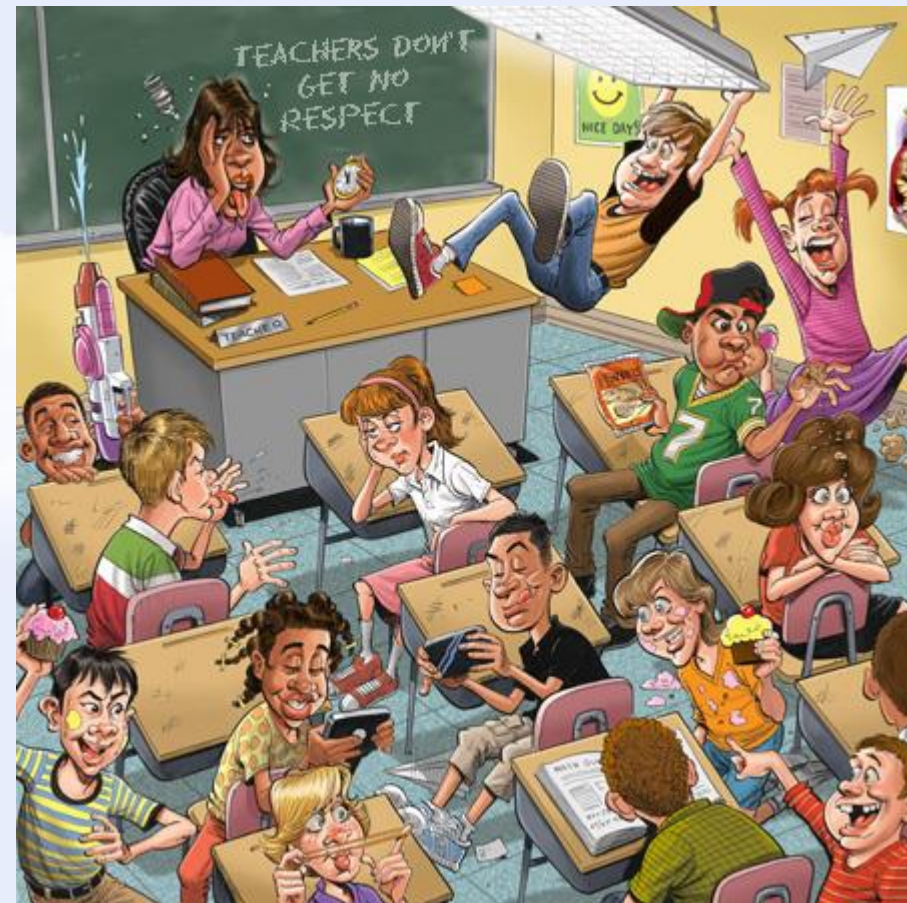

ir pareigą stropiai mokytis.

Mes turime teisę mokykloje
būti mokytojų gerbiami...

ir gerbti mokytojus.

Mes turime teisę į savo nuomonę...

ir pareigą išklausti kitų nuomonę.

Mes turime teisę žaisti...

ir pareigą priimti į žaidimą kitus.

Mes turime teisę klysti...

ir pareigą mokytis iš savo klaidų.

Mes turime teisę būti apsaugoti
nuo smurto, patyčių ir žeminimo...

ir pareigą neskriausti kitų.

Mes turime teisę, kad su mumis
elgtųsi pagarbiai...

ir pareigą gerbti kitus.

Mes turime teisę sužinoti naujų dalykų
apie mus supantį pasaulį...

ir pareigą dalytis žiniomis su kitais.

Mes turime teisę būti apsaugoti nuo sunkaus darbo... ir pareigą padėti kitiems.

Mes turime teisę sveikai maitintis...

ir pareigą nemėtyti maisto.

Mes turime teisę į asmeninį gyvenimą...

ir pareigą gerbti ir saugoti kitų
žmonių privatumą.

Mes turime teisę gyventi jaukiuose,
saugiuose namuose...

ir pareigą padėti juos prižiūrėti.

Niekas negali mūsų žeminti, pravardžiuoti ar smerkti spalvos, kalbos, religijos...

ir turime pareigą gerbti kitus, kad ir dėl odos kokia būtų jų kilmė, tautybė ar religija.

Mes turime teisę būti mylimi ir prižiūrimi... ir pareigą mylėti bei rūpintis kitais.

Mes turime teisę į kvalifikuotą gydymą...

ir pareigą rūpintis savo sveikata.

AČIŪ UŽ DĖMĖSĮ!

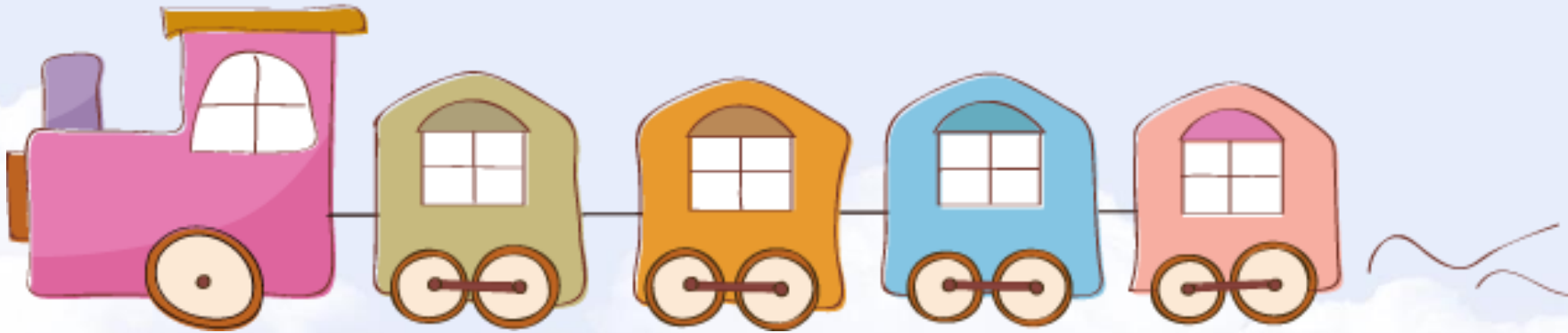
Širvintų pradinė
mokykla

atmintis66@gmail.com
tel.nr+37064874345

Šaltiniai

<http://www.svietimocentras.lt/metodine-priemone-apie-vaiku-teises-ir-pareigas>

[https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/veiklos-](https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/veiklos-sritys/seima/Jungtini%C5%B3%20Taut%C5%B3%20vaiko%20teisi%C5%B3%20konvencija/Priedas%20Nr_%204%20(1).pdf)

[sritys/seima/Jungtini%C5%B3%20Taut%C5%B3%20vaiko%20teisi%C5%B3%20konvencija/Priedas%20Nr_%204%20\(1\).pdf](https://socmin.lrv.lt/veiklos-sritys/seima-ir-vaikai/vaiko-teisiu-apsauga/vaiko-teisiu-konvencija-vaikams?lang=lt)

<https://socmin.lrv.lt/veiklos-sritys/seima-ir-vaikai/vaiko-teisiu-apsauga/vaiko-teisiu-konvencija-vaikams?lang=lt>

[https://www.freepik.com/free-vector/family-picnic-park-](https://www.freepik.com/free-vector/family-picnic-park-illustration_4510776.htm?epik=dj0yJnU9dmprSnh4U2dkUlG1aWY0RmN1cDZGdV96Q2NfTVVjY0EmcD0wJm49dmRfU214ekd2T3JXVkp6bFRPczZyQSZ0PUFBQUFBR1VBYUFF)

[illustration_4510776.htm?epik=dj0yJnU9dmprSnh4U2dkUlG1aWY0RmN1cDZGdV96Q2NfTVVjY0EmcD0wJm49dmRfU214ekd2T3JXVkp6bFRPczZyQSZ0PUF](https://www.freepik.com/free-vector/family-picnic-park-illustration_4510776.htm?epik=dj0yJnU9dmprSnh4U2dkUlG1aWY0RmN1cDZGdV96Q2NfTVVjY0EmcD0wJm49dmRfU214ekd2T3JXVkp6bFRPczZyQSZ0PUFBQUFBR1VBYUFF)

[BQUFBR1VBYUFF](https://i.pinimg.com/originals/b4/79/29/b47929787a373d5170de85c75d0fccc8.jpg)

<https://i.pinimg.com/originals/b4/79/29/b47929787a373d5170de85c75d0fccc8.jpg>

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/child-brushing-teeth-vector-2210428>

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/doctor-cleanin-up-the-wound-of-boy-vector>

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/young-man-cleaning-with-vacuum-cleaner-vector-23895751>

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/scene-with-people-staying-at-home-family-vector-30923746>

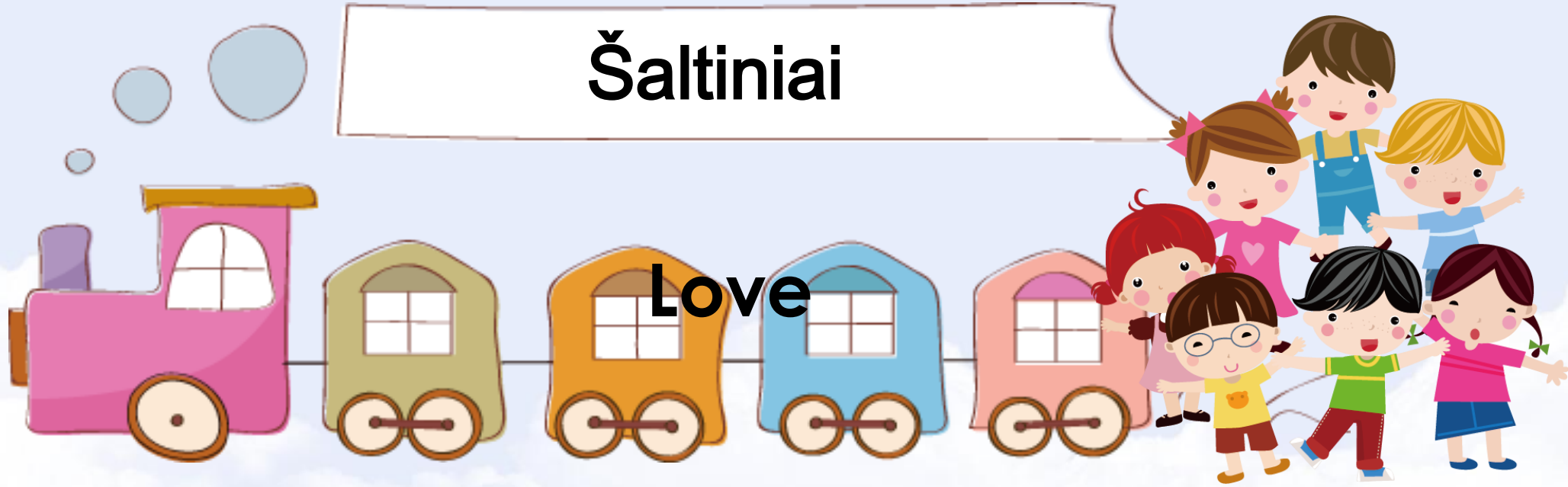
<https://www.istockphoto.com/vector/vector-illustration-of-kid-having-breakfast-gm931851176-255425923?phrase=children+eating&searchscope=image%2Cfilm>

https://www.freepik.com/free-vector/sticker-template-with-three-children-sitting-sofa_16512143.htm#query=kids%20on%20couch&position=1&from_view=keyword&track=ais

<https://www.freepik.com/vectors/children-indoors/36>

Šaltiniai

<https://www.istockphoto.com/vector/child-throwing-trash-gm510695926-86365395?phrase=throwing+food+in+garbage&searchscope=image%2Cfilm>

<https://i.pinimg.com/originals/bf/7b/98/bf7b98d772250f49e13764e3f8fad57a.jpg>

https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/many-kids-learning-math-in-classroom-vector-15092836?utm_source=Pinterest&utm_medium=VectorStock+Social+Share&utm_campaign=Vector+Social+Share&utm_content=Many+kids+learning+math+in+classroom

https://www.freepik.com/premium-vector/teacher-teaching-students-classroom-scene_18342825.htm?epik=dj0yJnU9MG9OdFNsVFM2ZW1fcHBWNWhxYnVWU0RDa0ZnbzkyaWMmcD0wJm49TUwyUjBIU3BuSFBBZ2xCbW1KdVILdyZ0PUFBQUFBR1VKZi1R

https://www.freepik.com/free-vector/students-raising-their-hands-with-teacher-white-background_18939014.htm#page=2&query=teacher%20cartoon&position=15&from_view=keyword&track=ais

<https://sbhstyrotimes.com/2020/04/21/student-respect-an-issue/>

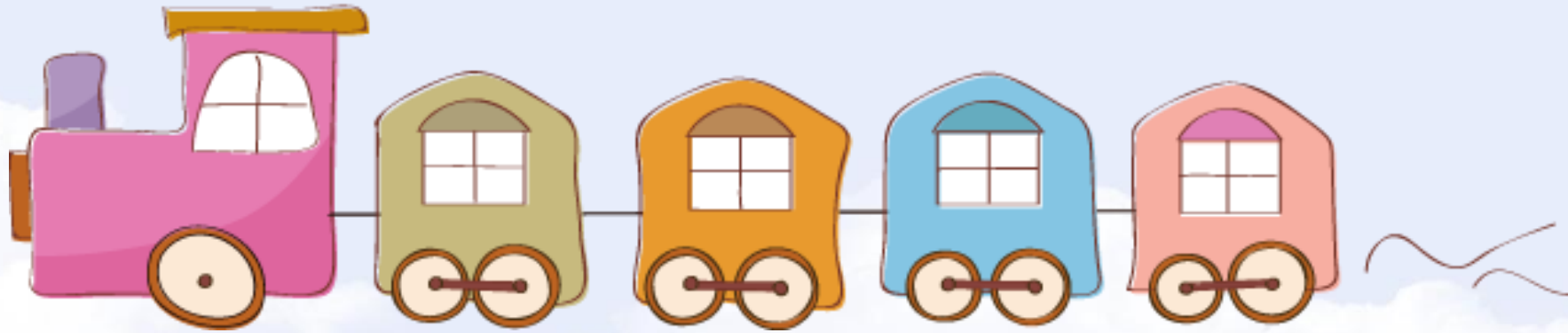
https://www.freepik.com/premium-vector/illustration-cartoon-little-girl-shouting-by-megaphone_11300483.htm

https://www.freepik.com/premium-vector/cartoon-two-girls-studying-with-books-one-saying-what-s-wrong_39939718.htm

https://www.freepik.com/free-vector/scene-with-two-girls-washing-dish-kitchen_20721206.htm#page=2&query=mom%20kitchen&position=48&from_view=keyword&track=ais

Šaltiniai

<https://www.vecteezy.com/vector-art/7142969-a-children-playing-board-game-on-white-background>

<https://2happybirthday.com/tag/birthday-party-games-for-kids/>

<https://www.istockphoto.com/vector/cute-boy-and-girl-standing-holding-with-right-and-wrong-signs-gm1363562825-435074036?phrase=kid+mistake&searchscope=image%2Cfilm>

https://www.freepik.com/premium-vector/cute-boy-showing-correct-wrong-sign_11267716.htm

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/domestic-violence-with-kid-bullying-others-vector-31184507>

<https://www.istockphoto.com/vector/domestic-violence-with-kid-bullying-the-others-on-white-background-gm1221529328-358099649>

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/scene-with-kid-bullying-their-friend-in-classroom-vector-31405065>

<https://www.istockphoto.com/de/vektor/cartoon-kinder-werden-begleitet-von-ihrer-mutter-zur-schule-gm695316072-128803167>

<https://www.pinterest.com/pin/801007483709145881/>

<https://www.freekidstories.org/parents/tolerance-diversity-and-respect-free-stories-books-presentations-videos-and-coloring-pages-for-children>

https://www.freepik.com/premium-vector/scientist-kids-doing-science-experiment_35168546.htm

https://www.freepik.com/premium-vector/cute-little-boy-digging-hole-with-shovel-cartoon-illustration_10316221.htm

